Fedeles pohár - az öt érzék allegorikus ábrázolásával

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	19034.a-b
Alkotó:	Thelot, Israel / kivitelező
Készítés ideje:	1690 KÖRÜL
Készítés helye:	Augsburg
Jelzés:	talpperemén és fedelének peremén: mesterjegy (vö.: Seling Nr. 1593.) és városjegy
Anyag:	ezüst
Technika:	aranyozott; trébelt; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 18,5 cm talpátmérő: 10,5 cm

Felfelé enyhén szélesedő, hengeres forma, kerek talpon, hullámos talpperemmel és stilizált levéldíszes öntött gömb alakú fogógombbal, leemelhető fedelén trébelt levél- és virágmotívumoktól övezett három kerek mezőben egy-egy, profilban ábrázolt ideálportré: két ifjú-, s egy szakállas férfifej babérkoszorúval. A pohár falához egy, az edénytest formáját követő palást illeszkedik, amelyen a teljes felületet kitöltő domborított, alakos ábrázolás vonul végig. A lazán szerkesztett, ám egységes – sajátosan „többnézetű” – kompozíció az öt érzék allegóriája. Szereplői: egy heverő férfi lanttal, s egy virágfüzért tartó álló nő – a hallás, illetve a szaglás megszemélyesítői –, továbbá egy-egy, tükröt, illetve serleget tartó – azt szájához emelő –, valamint két egymást átölelő puttófigura ők a látás, az ízlelés, illetve a tapintás képzetét idézik.

A kompozíció előképe nem ismert az ábrázolás a „bolognai iskola” jeles mestere, Francesco Albani (1578–1660) műveinek stílusjegyeit viseli magán. Forma, megmunkálás, s a palást domborműves kialakítása tekintetében – az ábrázolás eltérő tárgyválasztása ellenére is – analóg példánynak minősül az az azonos hitelesítő és mesterjeggyel jelzett fedeles ezüstpohár, amelyet a moszkvai Kreml Fegyvertára őriz e műről, az ötvösjegyek feloldásáról, s Israel Thelot működéséről: Prael-Himmer, H.: *Der Augsburger Goldschmied Johann Andreas Thelot.* München, 1978, 12-15., 109-111. p., 128. kép.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 3.23. (Szilágyi András)
- a kiállítást rendezte: Ács Piroska: *Augsburgi barokk ötvösmunkák*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1984. - Nr. 33.
- Szerk.: Rómer Flóris: *Képes kalauz a Magyar Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárában*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1873. - 50.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum